

народно капиталово движение и ПЧИ, дейност на ТНК⁵, интернационализация на технологиите и международна търговия. За всяка от тези форми на международните икономически отношения (както и за връзките между тях) се предлага система от индикатори, която ще позволи да се измерва растящата международна интеграция и взаимозависимост в световното стопанство.

В този проект особено внимание се отделя на дейността на ТНК. Те се посочват като движещата сила на глобализационния процес. На практика проектът "Measuring Globalization" на ОИСР стартира в началото на 90-те години тъкмо със задачата да се измерва влиянието на ТНК върху икономиките на страните - членки на организацията. Подтик към подобно изследване дава осъзнаването на факта, че традиционно дейността на ТНК се оценява само във финансов аспект - на основа на данните за ПЧИ. А това е крайно недостатъчно. "Нуждата да се оцени ролята и значението на ПЧИ не само във финансов смисъл, но също и от гледна точка на производството, определя важността на данните, които отразяват производствената дейност на многонационалните фирми" (OECD, Measuring Globalization..., 1999, p. 9).

Първото подобно изследване е осъществено през периода 1992-1996/7 г., а резултатите са публикувани през 1999 г. Обхванати са само вносет на ПЧИ и дейността на предприятията под чужд контрол в преработващата промишленост (manufacturing) на страните - членки на ОИСР (пак там). През 2001 г. изследването е разширено. То излиза в два тома: първият обхваща дейността на ТНК в преработващата промишленост, а вторият - дейността им в най-динамично развиващия се сектор на съвременната икономика - услугите. И в двете изследвания се анализират вече не само входящите, но и изходящите ПЧИ (OECD, Measuring Globalization..., 2001).

Днес в рамките на ОИСР измерването на влиянието на ТНК върху икономическото развитие на отделните страни е само част от една значително по-широка задача - измерването на съвкупния глобализационен процес. Но в този контекст на него му се отрежда изключително важно значение. Статистическите данни относно "Measuring Globalization: The Role of MNCs in OECD Economies" се публикуват в два тома. В първия се обхваща дейността на ТНК в преработващата промишленост⁶. За да се оцени дей-

⁵ ОИСР използва понятието "многонационални корпорации" (МНК). Тук е целесъобразно да се уточни, че понастоящем в икономическа литература понятията ТНК и МНК се използват като синоними.

⁶ Според International Standard Industrial Classification, поправка 3 (ISIC, Rev. 3) към преработващата промишленост се отнасят икономически дейности с позиции от номер 15 до 37. Там, където в статията става въпрос за същото изследване на ОИСР, за краткост преработващата промишленост ще бъде наричана само промишленост.